

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 6Csp/93/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8524201237
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miriam Szárazová
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2025:8524201237.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa, sudkyňou JUDr. Miriam Szárazovou, v spore žalobcu: M.B.A. Consult Investments s.r.o., Boženy Němcovej 1080/13, 977 01 Brezno, IČO: 55 414 656, právne zastúpený: Advokátska kancelária Galadík s.r.o., Nám. Štefana Moysesu 45/17A, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 54 691 419, proti žalovanému: A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, XXX XX D. E., o zaplatenie 17.933,89 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu **z a m i e t a**.
- II. Žalovanému nárok na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenu Okresnému súdu Stará Ľubovňa dňa 17.10.2024 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 17.933,89 eur s príslušenstvom, titulom porušenia zmluvných podmienok dojednaných v zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 19.5.2022 uzatvorenej medzi jeho právnym predchodcom a žalovaným, ako aj náhrady trov konania. Žalobca vyvodzuje aktívnu vecnú legitimáciu na podanie žaloby zo Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 0230/2024/CE zo dňa 21.3.2024, ktorou bola pohľadávka uplatnená v predmetnom konaní postúpená z postupcu, spoločnosti Slovenská sporiteľňa, a.s., na postupníka, žalobcu. Žalobu odôvodnil tým, že právny predchodca žalobcu uzatvoril so žalovaným zmluvu o splátkovom úvere č. 5190860126 (ďalej len „Zmluva“) a na jej základe bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 18.000,00 eur. Žalovaný načerpal úver v tranžiach, a to tak, že na účet žalovaného bola prevedená suma 2.317,12 eur, teda suma znížená o vyplácaný záväzok zo spotrebného úveru č. 5186374096 vo výške 15.682,88 eur, čo vyplýva z výpisu úverového účtu, avšak podmienky splácania riadne nedodrжал, čím sa dostal s úhradou do omeškania. Uhradená čiastka splátok vo výške 640,39 eur bola započítaná na istinu v sume 66,11 eur, riadny úrok v sume 527,70 eur a na poplatky v sume 46,58 eur. V rozpore so zmluvnými dojednaniami dlžník svoj záväzok splácať úver riadne neplnil, preto bol pôvodným veriteľom vyzvaný na úhradu omeškanej pohľadávky a následne aj upozornený na oprávnenie vyhlásiť pohľadávku za mimoriadne splatnú. Nakoľko sa písomná výzva na úhradu pohľadávky minula účinkom a nedošlo ani v dôsledku nej k plneniu žalovaným, právny predchodca žalobcu v súlade so zmluvnými dojednaniami vyhlásil ku dňu 19.5.2023 mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo Zmluvy a pohľadávku po splnení podmienok uvedených v ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách postúpil. Ku dňu postúpenia pohľadávky predstavovala dlžná istina sumu 17.933,89 eur a ani ku dňu podania žaloby, napriek snahe mimosúdneho urovnania, si žalovaný svoju povinnosť ani čiastočne nesplnil, preto sa žalobca ako postupník uvedenej pohľadávky domáha jej zaplatenia v konaní pred súdom.

2. Na preukázanie svojich skutkových tvrdení predložil žalobca súdu Zmluvu o splátkovom úvere č. 5190860126, Výpis z úverového účtu, Všeobecné obchodné podmienky, Informáciu o primárnej

návratnosti, Výzvu zo dňa 15.12.2022, Výzvu zo dňa 17.4.2023 a podací hárok k nej prislúchajúci, Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti spolu s doručenkou, Výzvu zo dňa 20.12.2023 a podací hárok k nej prislúchajúci, Zmluvu o postúpení pohľadávky a jej prílohu, Oznámenie o postúpení pohľadávky a Predžalobnú výzvu.

3. Žaloba s prílohami a uznesením, ktorým súd vyzval žalovaného v zmysle § 167 ods. 2 Civilného sporového poriadku, aby sa k žalobe vyjadril spolu s procesnými poučeniami, bola žalovanému doručená dňa 29.1.2025. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril, a to ani k času rozhodovania súdu vo veci samej.

4. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 16.6.2025, ktoré sa konalo v neprítomnosti strán sporu, za účasti právneho zástupcu žalobcu, ktorý zotrval na skutkových tvrdeniach prednesených v žalobe poukazujúc na procesnú pasivitu žalovaného.

Súd na základe vykonaného dokazovania a po vyhodnotení dôkazov za preukázané skutkové tvrdenia považuje:

5. Právny predchodca žalobcu, spoločnosť Slovenská sporiteľňa, a.s., uzavrel so žalovaným dňa 19.5.2022 zmluvu o splátkovom úvere (spotrebiteľský úver) č. 5190860126, na jej základe bol žalovanému poskytnutý spotrebný úver vo výške 18.000,00 eur, ktorý sa zaviazal splatiť v 96 mesačných splátkach, vždy splatných k 15. dňu v kalendárnom mesiaci po 316,13 eur (so splatnosťou prvej splátky dňa 15.7.2022 a konečnou splatnosťou dňa 15.6.2030). V Zmluve boli uvedené aj tieto ďalšie náležitosti úveru – druh úveru: spotrebný úver na čokoľvek; typ a výška úrokovej sadzby: fixná do splatnosti, 12,99 % p. a. v deň uzatvorenia Zmluvy; zľava z úrokovej sadzby: Banka poskytuje zľavu z úrokovej sadzby vo výške a za podmienok uvedených vo Zverejnení; výsledná výška úrokovej sadzby po zohľadnení zľavy: 11,99 % p. a. v deň uzatvorenia Zmluvy; úrok z omeškania: 5 % p. a., najviac do výšky stanovenej právnymi predpismi; spôsob poskytnutia: prostriedky z úveru sa použijú na vyplatenie záväzkov Banky, ktoré sú uvedené v Zmluve a zvyšná časť úveru sa poskytne jednorazovo pripísaním peňažných prostriedkov no účet pre poskytnutie; splácanie: rovnomerné; ročná percentuálna miera nákladov: 15,73 %; celková čiastka spojená s úverom: 30.346,84 eur. V Zmluve boli ďalej uvedené predpoklady pre výpočet RPMN, skutočnosť, že sa nevyžaduje ručenie alebo poistenie a ďalšie práva a povinnosti zmluvných strán. V čl. II. Ostatné ustanovenia, bode 6 Zmluvy bola okrem iného dojednaná možnosť veriteľa vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky Banky, a to z dôvodu jeho riadneho a včasného nesplácania.

6. Žalovaný podmienky splácania riadne nedodržiaval, v čoho dôsledku pôvodný veriteľ oznámil žalovanému výzvu zo dňa 15.12.2022, že je so splácaním pohľadávky, k času vyhotovenia výzvy vo výške 972,26 eur v omeškaní, a zároveň ho upozornil na oprávnenie pohľadávku zo Zmluvy postúpiť do mandátnej správy tretej osobe. Následne, výzvou zo dňa 17.4.2023, bolo žalovanému oznámené, že je so splácaním pohľadávky, k tomu času vo výške 2.496,62 eur v omeškaní. V predmetnej výzve bol žalovaný tiež upozornený, že ak dlžnú sumu v lehote 15 dní od jej doručenia neuhradí, bude možné pohľadávku z úveru mimoriadne zosplatiť, čím sa stratí výhoda plnenia v splátkach – doručenie preukázané odpisom z podacieho hárku na č. I. spisu 59, a to ku dňu 21.4.2023. Oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti bol žalovaný vyzvaný na zaplatenie celého zosplateného úveru vo výške 19.769,79 eur v lehote 15 dní od jeho doručenia – doručenie preukázané odpisom z podacieho hárku na č. I. spisu 61 a doručenky na č. I. spisu 62, a to ku dňu 24.5.2023. Výzvou zo dňa 20.12.2023 bolo žalovanému oznámené, že výška splatnej a nezaplátenej pohľadávky predstavuje ku dňu 20.12.2023 sumu 21.623,65 eur, a tiež bol upozornený na oprávnenie pohľadávku postúpiť pre prípad jej neuhradenia. Doručenie predmetnej výzvy bolo preukázané odpisom z podacieho hárku na č. I. spisu 64, ku dňu 27.12.2023. Na podklade zmluvy o postúpení pohľadávok č. 0230/2024/CE zo dňa 21.3.2024 malo dôjsť k zmene záväzku v osobe veriteľa postúpením spornej pohľadávky z pôvodného veriteľa – postupcu, na žalobcu – postupníka, čo malo byť žalovanému oznámené listom zo dňa 29.3.2024. Doručenie predmetného oznámenia síce nebolo v konaní preukázané, avšak pre tento spor je to irelevantné, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že zákon absenciu takého oznámenia spája s následkom, že do okamihu oznámenia alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, je dlžník oprávnený sa zbaviť záväzku plnením postupcovi, pričom to, či bolo plnené nebolo v konaní žalovaným ani len tvrdené, a preto ani sporné. Pred začatím konania sa žalobca pokúsil o mimosúdne urovanie, a to dorúčením Predžalobnej upomienky zo dňa 16.7.2024 žalovanému.

7. Z predloženého interného dokladu právneho predchodcu žalobcu označeného ako „Výpočet primárnej návratnosti“ vyplýva, že: príjem žalovaného ako dlžníka zo závislej činnosti je 750,- eur - príjem overený v SP, dátum vykonania dopytu do SP: 18.5.2022, rodinný stav: slobodný, počet členov domácnosti: 1, životné potreby: 218,00 eur, nevyplácané záväzky: 0,00 eur, vyplácané záväzky: 378,00 eur, dátum vykonania dopytu do ÚR: 26.4.2022, výška splátky k úveru: 316,00 eur, výška minimálnej rezervy: 40 %, reálna výška vypočítanej rezervy: 41 %, reálna výška vypočítaného ukazovateľa schopnosti splácať: 0,59, výpočet ukazovateľ schopnosti splácať úver: $(0 + 316,24)/(750 + 0 - 218,06)$, ukazovateľ schopnosti splácať nesmie prekročiť hodnotu: 0,70, výsledok: ukazovateľ schopnosti splácať splnený.

Zistený skutkový stav súd podriadil pod tieto zákonné ustanovenia:

8. Podľa § 1 ods. 2 prvá veta zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len ako „ZoSÚ“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

9. Podľa § 2 ZoSÚ, na účely tohto zákona sa rozumie: a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti. d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

10. Podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

11. Podľa § 7 ods. 16 ZoSÚ, veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

12. Podľa § 7 ods. 17 ZoSÚ, vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ: a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5, b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veritelia, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

13. Podľa § 7 ods. 20 ZoSÚ, na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky: a) čistý príjem spotrebiteľa, b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, c) výška splátky spotrebiteľského úveru a d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

14. Podľa § 7 ods. 21 ZoSÚ, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver určiť tak, aby súčet hodnôt položiek na výpočet limitu pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa odseku 20 písm. b) až d) neprevyšoval hodnotu položky podľa odseku 20 písm. a).

15. Podľa § 7 ods. 23 ZoSÚ, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky môžu poskytnúť spotrebiteľský úver spotrebiteľovi, len ak spotrebiteľ spĺňa limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu.

16. Podľa § 7 ods. 27 ZoSÚ, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní pri posudzovaní položiek podľa odseku 20, ktoré sa použijú pri výpočte ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, peňažných záväzkoch spotrebiteľa a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa. Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a príjem spotrebiteľa.

17. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

18. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky, práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a: a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky a b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

19. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre prevod práv banky alebo pobočky zahraničnej banky, ktorá je veriteľom, v súvislosti s nesplácanou zmluvou o úvere alebo pre prevod nesplácanej zmluvy o úvere podľa osobitného predpisu, pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

20. Podľa § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len „OZ“), neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

21. Podľa § 52 ods. 1 OZ, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

22. Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

23. Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

24. Podľa § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

25. Podľa § 565 OZ, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

26. Podľa § 191 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

27. Podľa § 215 ods. 1 CSP, súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

Súd dospel k právnomu záveru:

28. V prvom rade bolo potrebné posúdiť, či právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným spĺňa kritériá spotrebiteľského vzťahu, a tým aj, či sa naň vzťahuje osobitná úprava regulujúca spotrebiteľské vzťahy obsiahnutá v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zákone č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Nakoľko pri uzatváraní Zmluvy vystupovala na jednej strane fyzická osoba, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a na druhej strane osoba pri uzatváraní a plnení Zmluvy konajúca v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, súd nemohol dospieť k inému záveru, než tomu, že ide o vzťah dodávateľ – spotrebiteľ, zvýraznený tým, že právny predchodca žalobcu ako dodávateľ koncipoval Zmluvu, pričom spotrebiteľ jej obsah nemohol objektívne ovplyvniť, teda mal možnosť s jej obsahom iba súhlasiť, resp. ju neuzavrieť.

29. Vychádzajúc z dôkazov predložených žalobcom súd považuje za dostatočne preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným došlo k uzavretiu platnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Synalagmatický záväzok vzniknutý na základe koncipovanej Zmluvy spočíval v tom, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úverovú čiastku 18.000,00 eur, ktorá bola čiastočne použitá na splnenie iného záväzku žalovaného a zvyšok bol poukázaný na účet žalovaného. Žalovaný sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť aj dojednané úroky.

30. V zmysle záverov rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci OcéanoGrupoEditorial SA (spojené prípady C-240/98 až C-244/98) súd z úradnej moci (ex officio) preskúmal opodstatnenosť uplatneného nároku z hľadiska jeho súladu s ustanoveniami o ochrane spotrebiteľa a dospel k záveru, že uzatvorená Zmluva spĺňa všetky obligatórne náležitosti vymedzené v § 9 ods. 2 citovaného zákona.

31. Súd sa v ďalšom zaoberal tým, či veriteľ postupoval pri uzatváraní Zmluvy a poskytovaní úveru žalovaným s náležitou odbornosťou, teda či preveroval úverovú schopnosť žalovaného v rozsahu ustanovenom zákonom o spotrebiteľských úveroch.

32. Povinnosť súdu ex officio zisťovať, či došlo ku skúmaniu bonity spotrebiteľa vyplýva z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-679/18, podľa ktorého článku 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex officio existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred

uzatvorením zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie splňajú požiadavky podľa článku 23.

33. Vychádzajúc z horeuvedeného, súd nemôže pri posudzovaní splnenia podmienok skúmania bonity spotrebiteľa postupovať formalisticky, nakoľko v týchto osobitne chránených vzťahoch je nutné poskytovať ochranu v súlade s účelom úpravy prijatej na ochranu spotrebiteľa, ktorá sleduje dosiahnutie cieľa - vyváženia nerovnovážneho vzťahu dodávateľa a spotrebiteľa. Iný prístup by znamenal rozvíjajúcu sa prax dodávateľov, ktorí sú schopní tieto podmienky formálne splniť. Bez skúmania skutočných príjmov a výdavkov spotrebiteľa nemožno zodpovedne zistiť stav finančných pomerov – úverovej schopnosti, zabezpečujúcej plnenie dohodnutých mesačných splátok bez obavy o naplnenie nežiadúceho efektu, ktorým je tvorba vlastného zisku na úkor prehlbovania predĺženia spotrebiteľa neschopného vlastné záväzky riadne splácať. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver je tak potrebné chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške, preto je dodávateľ povinný skúmať ako stranu príjmov, tak aj stranu výdavkov, vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t. j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu alebo iba čiastková analýza k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. Za dostatočné informácie dokladajúce schopnosť spotrebiteľa úver splácať tiež nemožno považovať informácie získané výlučne od spotrebiteľa. Kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie akými sú napríklad štátom publikované údaje o životnom minime a existenčnom minime, priemerných výdavkoch obyvateľstva a pod. a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými, vždy však overenými (nie len tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (porovnaj Rozsudok NS ČR z 25.7.2018, sp. zn. 33Cdo 2178/2018).

34. Aby sa tak ustanovenia kladúce veriteľom na úverovom trhu povinnosť skúmať bonitu klientov nestali obsolentnými, jej porušenie musí byť spojené s reálnymi následkami (sankciami), ktoré boli na dosiahnutie cieľa – skúmania skutočnej bonity spotrebiteľa (nie iba deklarovanej) – v zákone koncipované. Zákon o spotrebiteľských úveroch pozná dvojaký následok porušenia povinnosti posúdiť schopnosť spotrebiteľa úver splácať, a to v závislosti od intenzity tohto porušenia. Ak ide o porušenie povinnosti postupovať pri skúmaní úverovej bonity s odbornou starostlivosťou, následkom je nemožnosť požadovať jednorazové zosplatnenie úveru, a ak ide o hrubé porušenie tejto povinnosti, následok spočíva v bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. V tejto súvislosti však nemožno opomenúť, že menšie je obsiahnuté vo väčšom, preto hrubé porušenie povinností značí kumuláciu oboch zákonných následkov.

35. Podľa rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10CoCsp/17/2024 zo dňa 27.6.2024 vyžaduje zákon o spotrebiteľských úveroch skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t. j. vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti. Zákonnú podmienku uvedenú v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ je potrebné vykladať tak, že nepostačuje zo strany spotrebiteľa len uvedenie výšky príjmov a výdavkov, ale od veriteľa sa vyžaduje, aby poskytnuté informácie analyzoval a vyhodnocoval. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu ochorenie a pod. Cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme ním aj preukázaných a z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné,

presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť (obdobne rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 16CoCsp/1/2023 zo dňa 25.7.2023).

36. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že právny predchodca žalobcu sa v rámci poskytovania úveru žalovanému, posudzujúc jeho úverovú schopnosť uspokojil s dopytom do Úverového registra a do Sociálnej poisťovne. Žalobca k procesu overovania bonity jeho právnym predchodcom predložil prehľad Výpočtu primárnej návratnosti (kalkulácia ukazovateľa schopnosti splácať) s dátumom schválenia dňa 18.5.2022. Z prehľadu vyplýva, že príjem žalovaného, v postavení dlžníka, zo závislej činnosti predstavuje 750,00 eur, pričom zamestnaný je aspoň po dobu 93 dní. Pri výpočte schopnosti úver splácať bola zohľadnená výška mesačnej splátky, príjem žalovaného, od ktorého boli odčítané výdavky v sume 218,06 eur (bez ich bližšej špecifikácie, bez potrebného preukázania ich výšky). Samotné zhromaždenie informácií o klientovi, navyše neúplné, nemožno považovať za dostačujúce pre splnenie si povinnosti vyplývajúcej veriteľovi z § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Pre komplexné posúdenie úverovej schopnosti bolo potrebné pristúpiť k detailnému skúmaniu skutočných a preukázaných výdavkových pomerov klienta, teda výdavkov vynaložených na stravovanie, cestovanie, úhrad spojených s bývaním, ošatením, platbami za iné služby, napr. mobilné služby, služby internetu atď. Právny predchodca žalobcu pri posudzovaní bonity žalovaného nepostupoval s náležitou odbornou starostlivosťou, pre zachovanie ktorej nepostačujú čiastkové zistenia, teda zistenia príjmových pomerov, ale celkom jednoznačne a presne musia byť identifikované aj výdavkové pomery žalovaného, ktoré sú v každom a jednom prípade individuálne. V tejto súvislosti súd dodáva, že ani potenciálne vyhovujúca ekonomická, resp. sociálna situácia nemôže zbaviť veriteľa jeho povinností a rovnako jeho nedbalý postup nemožno pričítať na ujmu dlžníkovi zo spotrebiteľského úveru. Skutočne vyhovujúcu ekonomicko-sociálnu situáciu žalovaného mal preukázať žalobca. Súd nemal preukázané, že žalobca postupoval s riadnou odbornou starostlivosťou pri poskytovaní úveru žalovanému v súvislosti s posúdením jej bonity a riadne nepreukázal tvrdené údaje o výdavkoch žalovanej strany, a teda porušil svoje povinnosti uvedené v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, čím sú naplnené predpoklady hmotnoprávnej fikcie podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, prvá veta, tzn. nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľov jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a rovnako je tento stav hrubého porušenia vlastných povinností spojený s následkom, že úver možno považovať za bezúročný a bez poplatkov.

37. Súd v ďalšom uvádza, že horeuvedené východiská majú vplyv aj na samotné posúdenie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu.

38. Postúpením pohľadávky dochádza v hmotnoprávnej rovine k zmene záväzku v osobe veriteľa, to však iba v prípade, že sú na postúpenie splnené všetky zákonné predpoklady. Ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách stanovuje predpoklady postúpenia bankovej pohľadávky inému subjektu, a to aj nebankovému subjektu bez súhlasu klienta, pričom musí ísť o postúpenie písomnou zmluvou, postúpená môže byť iba tá časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu a ktorá je splatná (teda musia byť splnené predpoklady na predčasné zosplatenie úveru podľa § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka), k čomu musí pristúpiť aj omeškanie dlžníka trvajúc nepretržite viac ako 90 kalendárnych dní so splnením čo len časti peňažného záväzku voči banke, a to napriek písomnej výzve banky. Na platné postúpenie pohľadávky sa však zároveň v zmysle § 17 ods. 1 ZSÚ vyžaduje, aby bola postupovaná pohľadávka postúpená so všetkými právami s ňou spojenými, kumulatívne podľa písm. a) medzi subjektmi v ňom vymedzenými a písm. b) až po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, ak sa pohľadávka stala už splatnou. Nakoľko konečná splatnosť úveru doposiaľ nenastala, a zároveň následkom porušenia povinnosti uloženej veriteľovi zákonom o spotrebiteľských úveroch ten nemohol od dlžníka vyžadovať jednorazové zosplatenie úveru, keďže vyhlásenie okamžitej splatnosti zo dňa 19.5.2023 je potrebné považovať za neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, je súd názoru, že žalobca nedisponuje dostatočnou vecnou aktívnou legitímáciou na podanie žaloby v tomto súdnom konaní tak, ako ju koncipoval.

39. Nakoľko neboli splnené predpoklady na postúpenie pohľadávky, a teda vo veci nemohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky voči žalovanému na žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávok, ktorá je v tejto časti neplatná pre rozpor so zákonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka, žalobca

nemohol uplatniť nárok na zaplatenie celej sumy ako následok hmotnoprávnej nemožnosti požadovať jednorazovo zosplatnený úver. Na žalobcu mohli prejsť postúpením jednotlivé omeškané splátky, to však v žalobe nebolo ani len tvrdené, a ani to zo zmluvy o postúpení pohľadávky nevyplýva. V tomto prípade bolo výlučne úlohou žalobcu zvážiť, ako bude žalobu koncipovať, teda mal uviesť konkrétne skutkové tvrdenia, aké zosplatnené a postúpené splátky žalovaný neuhradil (prípadne aký úrok z omeškania k nim prislúcha). V sporovom konaní je základnou povinnosťou žalobcu uviesť rozhodujúce skutkové tvrdenia a predložiť za účelom ich preukázania dôkazy tak, aby bol v spore úspešný vo vzťahu k nároku, ktorý žaluje. Nesprávne koncipovanie žaloby má za následok jej zamietnutie. Súd v žiadnom prípade nie je povinný za žalobcu vyhľadávať rozhodujúce skutočnosti z masy predložených dôkazov, aby tým reparaoval procesný postup žalobcu v konaní. Bolo by porušením aj zásady rovnosti strán sporu (a to najmä v prípade spotrebiteľskej veci), ak by súd tvoril skutkové tvrdenia za žalobcu, t. j. ak by vyhľadával v listinných dôkazoch skutočnosti, ktoré má žalobca sám tvrdiť, pričom tiež v sporovom konaní v zásade platí, že súd nemôže priznať iné plnenie, akého sa žalobca domáha.

40. V tomto smere súd poukazuje i na rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 15CoCsp/16/2024 z 24.4.2024, kde odvolací súd uviedol: „...v zhode s názorom okresného súdu poukazuje na jednu z podstatných náležitostí žaloby v zmysle § 132 ods. 1 CSP, ktorou je povinnosť tvrdenia, aby súd mohol rozhodnúť o uplatnenom nároku v zmysle uplatneného petitu. Žalobca svoj nárok v spore vymedzil ako plnenie z úveru, ktorý mal byť predčasne splatný. Ak by okresný súd namiesto zamietnutia žaloby priznal žalobcovi plnenie splatných splátok zo zmluvy o úvere bez toho, aby žalobca doplnil rozhodujúce skutkové tvrdenia v tomto smere (poznámka odvolacieho súdu: napriek tomu, že na uvedené bol súdom prvej inštancie vyzvaný, pričom sa nezúčastnil ani nariadeného pojednávania, kedy sa mohol oboznámiť s predbežným právnym posúdením súdu) a navrhol prípadný eventuálny petít, by takýmto rozhodnutím prekročil rámec vymedzeného petitu, nakoľko by priznal plnenie z iného skutkového základu, než aký bol vymedzený v samotnej žalobe. Napriek tomu, že žalobca sa domáhal plnenia z rovnakej zmluvy, po skutkovej stránke tvrdil, že došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti poskytnutého úveru. Ak by teda okresný súd bez procesnej aktivity žalobcu tomuto priznal uplatnený nárok v rozsahu splatných splátok spolu s príslušenstvom, tak by prekročil žalobný návrh, a to ešte v spore s ochranou slabšej strany v zmysle § 290 a nasl. CSP, ktorou bol žalovaný, čím by porušil zásadu „ne ultra petitem“, čo by spôsobilo porušenie práva žalovaného na spravodlivý proces (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/85/2021 zo dňa 12. 02. 2024).“ Zhodný názor zaujal i Krajský súd v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 2CoCsp/20/2020 z 23.9.2020.“

41. Dôsledkom nedostatkov pri skúmaní bonity klienta a následnom postúpení pohľadávky je neposkytnutie ochrany žalobcovi v súdnom konaní, čo rezultuje v zamietnutí žaloby.

O trovách konania súd rozhodol takto:

42. Podľa § 255 ods. 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

43. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

44. V zásade by v danom prípade bol nárok na náhradu trov konania priznaný žalovanému ako strane sporu, ktorá bola plne úspešná. Súd však zohľadnil skutočnosť, že žalovaný bol v konaní pasívny, k žalobe sa nevyjadril a žiadne trovy konania mu nevznikli, preto za týchto okolností rozhodol tak, že žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

45. Dôvod v zmysle § 257 CSP v rámci rozhodovania o trovách konania súd nevzhliadol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd v dvoch písomných vyhotoveniach.

Podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech rozhodnutie bolo vydané.

Podľa § 363 CSP sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.